

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning av
ekonomiprogrammet och estetiska programmet
vid Tannbergsskolan 4 i Lycksele kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av ekonomiprogrammet och estetiska programmet vid Tannbergsskolan 4 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de ämnesplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier *i hög utsträckning*, *i flera delar* eller *i låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i låg utsträckning* eller *i flera delar* anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna *i hög utsträckning* begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls på ekonomiprogrammet och estetiska programmet vid Tannbergsskolan 4 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn utvecklar sin uppföljning till att inkludera analys av måluppfyllelsen i alla ämnen och kurser.

Undervisning

Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar *i hög utsträckning* för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges *i flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn utvecklar sitt analysarbete gällande betyg genom att även inkludera eventuella skillnader mellan lärares betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **27 oktober 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr: SI 2022:9664) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Tannbergsskolan 4 leder och styr *i flera delar* skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn skapat goda förutsättningar för samverkan med fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag för personalen på Tannbergsskolan 4. Det finns ett antal forum där det är tydligt både vad som ska diskuteras och hur. Vidare bedrivs ett jämställdhetsarbete under ledning av rektorn bland annat genom att lärare tar upp jämställdhetsperspektiv i undervisningen. Rektorn använder sig av olika metoder för att få en nulägesbild av skolverksamheten i syfte att utveckla utbildningen.

Granskningen visar dock att rektorn behöver ha ett bredare underlag för att skapa en tydligare bild av skolenhetens styrkor och utvecklingsbehov.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Rektorns ledning och organisering av det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att det finns goda förutsättningar för lärare och övrig personal att samverka på Tannbergsskolan 4. Det finns flera forum där personal möts och diskuterar olika frågor. Exempelvis möts personalen i programarbetslag, ämneslag, arbetsplatsträffar (APT) och personalkonferenser. Rektorn verkar för att APT ska vara ett forum där de diskuterar skolutveckling. Lärarna uppger att det har blivit en tydligare struktur på de olika mötena och upplever att rektorn är mer involverad och engagerad. Rektorn har bland annat tagit fram förväntansdokument för såväl ämneslag som arbetslag där syfte och uppdrag tydligt framgår. I ämneslagen sker delvis ett kollegialt lärande genom att lärarna diskuterar upplägg av undervisningsmoment och delar med sig av goda exempel.

Dock uppger lärarna att samverkan med satellitlärare, det vill säga lärare från andra skolenheter som undervisar elever på Tannbergsskolan 4, inte alltid fungerar smidigt. Det kan exempelvis handla om att de inte får information om extra anpassningar, samtidigt tror lärarna att det är ett övergående problem eftersom de har ett nytt digitalt system som kommer överbrygga det. Eftersom systemet är nytt har det inte landat riktigt än och det finns en viss osäkerhet hos personalen kring hur det ska användas.

Skolenhetens jämställdhetsarbete

Skolinspektionens granskning visar att det bedrivs ett jämställdhetsarbete på skolan. Elever uppger i intervju att de upplever skolan som jämställd och att det inte spelar någon roll vilken könstillhörighet eleverna har. Lärarna tar upp jämställdhet i undervisningen på olika sätt, och det finns på andra program än de som är föremål för den här granskningen, mer riktade jämställdhetsinsatser utifrån ett identifierat behov. Lärarna uppger att det förvisso inte finns något tydligt jämställdhetsarbete generellt på skolenheten, men att de själva reflekterar över det när de funderar över sin egen undervisning. I de förväntansdokument som respektive ämnes- och arbetslag ska arbeta med är ett fokusområde att titta på lärande utifrån könstillhörighet och se vilka insatser som eventuellt behöver sättas in. Rektorn har gett lärarna i uppdrag att analysera betygen utifrån ett könsperspektiv men på grund av att underlaget, enligt lärarna, inte stämt har de inte kunnat dra några slutsatser av det.

Rektorns uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Granskningen visar att rektorn till viss del skapar sig en nulägesbild och analyserar värdegrundsarbetet och kunskapsresultaten i syfte att hitta förbättringsåtgärder. Personalen analyserar trygghetsenkäten som görs varje år, dock har den haft en relativt låg

svarsfrekvens och en stor andel som svarar "vet ej" på frågor vilket har gjort det svårt att dra några slutsatser. För att få fler att svara på enkäterna uppger rektorn att eleverna härnäst ska svara på enkäten under mentorstid med en lärare närvarande som kan förklara begrepp och annat för eleverna. I kvalitetsredovisningen för läsåret 2021/22 framgår att eleverna inte är nöjda med sina möjligheter till inflytande. En orsak som pekas ut är avsaknaden av elevråd och ett mål för innevarande läsår är att öka elevdelaktighet och elevinflytande. Elever uppger i intervjuer att de inte känner till att det finns ett elevråd på skolan i nuläget, men att de har klassråd. I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att rektorn arbetar för att skapa demokrati i klassrummen genom att arbeta med olika roller som exempelvis ordförande och sekreterare på klassråden.

Rektorn identifierar utvecklingsbehov, dels på sin egen skolenhet och dels, tillsammans med rektorer på andra skolenheter, på skolan i stort. Ett utvecklingsområde som rektorerna arbetar med på alla skolenheter är *Tillgänglig lärmiljö*. På Tannbergsskolan 4 manifesteras det arbetet bland annat i det arbete som görs i arbets- och ämneslagen som nämnts ovan. En annan del innebär att specialläraren och studie- och yrkesvägledaren (SYV) träffar arbetslagen var fjärde vecka och pratar om ledning och stimulans på gruppnivå för att minska behoven av extra anpassningar.

Granskningen visar vidare att rektorn på olika sätt skaffar sig en nulägesbild av skolenhetens undervisning och kunskapsresultat och därigenom delvis skapar en grund för utveckling av skolenheten, men att underlaget behöver bli bredare. Några lärare provar exempelvis ett testbaserat lärande¹ och återkopplar regelbundet till rektorn hur det går. Rektorn är även med på flera av lärarnas möten där det bland annat diskuteras undervisning, har enskilda samtal med lärare och får genom det inblick i undervisningen. Utöver det intervjuar rektorn avgångselever för att fånga upp deras tankar om hur undervisningen fungerat. I viss omfattning gör rektorn lektionsbesök även om han önskar göra fler. Lärarna analyserar till viss del kunskapsresultaten. Bland annat har de, som tidigare nämnts, fått i uppdrag av rektorn att analysera betygen utifrån ett könsperspektiv. Dock uppger lärarna att det har varit svårt att dra några slutsatser i det arbetet då statistiken inte varit korrekt. Rektorn uppger att skolan inte kommit så långt i betygsanalysen, något som även styrks av dokumentationen av skolenhetens kvalitetsarbete där endast meritvärdet på respektive program presenteras och ingen analys av kunskapsresultat för något specifikt ämne finns. Rektorn har för avsikt att titta närmare på betygsstatistiken men har inte vid tiden för granskningen hunnit komma igång med det.

¹ Testbaserat lärande förklaras närmare under avsnittet *Undervisning*.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan *i flera delar* uppfyller kvalitetskriterierna inom området, men utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn bör utveckla sin uppföljning till att inkludera analys av måluppfyllelsen i alla ämnen och kurser.

Granskningen visar att rektorn tillsammans med personalen till viss del följer upp måluppfyllelsen i de olika ämneslagen. Det finns en intention att exempelvis titta på hur måluppfyllelsen sett ut ur ett könsperspektiv över tid och orsakerna till varför det ser ut som det gör. Enligt rektorn har dock skolenheten inte kommit så långt med att analysera betygsresultaten.

För att kvaliteten i skolans undervisning ska utvecklas krävs att verksamheten ständigt prövas, resultaten följs upp, utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas.² Forskning visar att framgångsrika skolor karaktäriseras av ett skolledarskap där fokus bland annat är på elevers lärande och uppföljning av framsteg på skol-, klassrums- och elevnivå.³

Ett uppföljningsarbete av hög kvalitet tar in en bredd av resultatmått så som samtliga ämnen och kurser samt analyserar även olika grupper av elever för sig. Dessa olika grupper kan exempelvis vara män och kvinnor. I bredden av resultatmått ingår också genomförandemått där rektor behöver ha metoder för att ta reda på hur det ser ut med undervisningen i klassrummen. Det kan exempelvis genomföras genom att rektor på ett strukturerat sätt auskulterar på lektioner och ställer frågor kring undervisningen på medarbetarsamtal, på andra möten eller i samtal med skolans personal och elever.⁴

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar sin uppföljning av måluppfyllelsen genom att titta på ett bredare underlag i syfte att bäst möta de behov som finns på skolenheten. Utgångspunkten kan vara det arbete som redan görs i ämneslagen. Det är dock viktigt att det inte endast blir en beskrivning av måluppfyllelsen, för att det ska kunna leda till utveckling behöver även orsaksanalys göras. En utmaning

² Lgy 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Varje skolas utveckling.

³ Håkansson, J. & Sundberg, D. (2016) *Utmärkt skolutveckling: Forskning om skolförbättring och måluppfyllelse*, Stockholm: Natur & Kultur.

⁴ Håkansson, J. & Sundberg, D. (2016) *Utmärkt skolutveckling: Forskning om skolförbättring och måluppfyllelse*, Stockholm: Natur & Kultur.

kan vara att det är förhållandevis små grupper av elever i en del kurser, förslagsvis kan man då titta på längre tidsserier för att kunna dra några slutsatser.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4 Gymnasiegemensamma ämnen

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar *i hög utsträckning* elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att lärarna på estetiska programmet och ekonomiprogrammet på Tannbergsskolan 4 bedriver en undervisning som är strukturerad och varierad. Till stor del är det tydligt för eleverna vad de ska arbeta med och vad de ska lära sig. Vidare visar granskningen att lärarna genomgående har höga förväntningar på eleverna och att de anpassar undervisningen till aktuell elevgrupp. Enligt lärarna är nyckeln att de arbetar mycket med relationer. Slutligen får eleverna möjlighet att vara delaktiga i sitt eget lärande genom att bland annat få utvärdera undervisningen och påverka examinationsformer.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Variation, aktivt lärarstöd och struktur

Granskningen visar att lärarna generellt bedriver en relativt varierad undervisning med ett aktivt lärarstöd. Undervisningen består av en variation av arbetsformer och olika arbetsuppgifter där syftet mestadels är tydligt för eleverna. I de flesta fall är lektionsplaneringar och lektionsgenomgångar tillgängliga för eleverna i lärplattformen så att de även kan ta del av dem digitalt antingen för att repetera eller om de av någon anledning missat en lektion. Lärarna uppger att de har arbetat med att få till en gemensam struktur på lärplattformen så att det ska bli enkelt för eleverna att hitta material. Elever uppger att de tycker att de flesta lärare är duktiga på att variera undervisningen så att det blir intressant. Lärarna uppger att de försöker tänka på vad eleverna kan ha nytta av i framtiden och koppla innehållet till elevernas verklighet när de planerar sin undervisning för att det ska bli intressant. Några lärare arbetar med så kallat testbaserat lärande vilket innebär att eleverna bland annat får göra quiz med direkt återkoppling. Quizen går att göra om oändligt många gånger och är inte betygsgrundande, men lärarna och eleverna kan se progressionen. När eleverna arbetar självständigt rör lärarna sig runt i klassrummet. Eleverna uppmärksammas av lärarna om de har svårt att

komma igång med arbetsuppgifter och lärarna stöttar dem genom att bland annat att prata med dem enskilt om uppgifterna och ställa frågor till dem för att tillsammans resonera sig fram till lösningar. Observationer visar att när lärare uppmärksammar att flera elever har svårigheter med samma sak går de igenom det tillsammans med hela klassen.

Vidare visar granskningen att undervisningen mestadels bedrivs med god struktur. Enligt elevhälsan sker det diskussioner och ett kollegialt utbyte kring bland annat lektionsstruktur i de möten SYV och specialläraren har med arbetslagen var fjärde vecka. Eleverna uppger att det är tydligt för dem vad och varför de ska göra de uppgifter som lärarna presenterar för dem. Lektionerna inleds ofta med att läraren presenterar vad som kommer hända under lektionen följt av en genomgång, varefter eleverna arbetar, antingen enskilt eller i grupp. Lektionsavslut sker ofta genom att läraren meddelar att lektionen är slut och eleverna plockar ihop. Vid observationer har Skolinspektionen sett exempel på att det i olika utsträckning sker organiserade avslut i form av att läraren sammanfattar lektionen och säger att eleverna arbetat bra.

Stimulans och utmaning

Skolinspektionens granskning visar att lärarna genomgående har höga förväntningar på eleverna samt att det förekommer inslag i undervisningen som stärker deras självförtroende och lust att lära. Lärarna uppmuntrar och peppar eleverna under lektionerna genom att ofta berömma dem och visa att de förväntar sig mycket av dem. Exempelvis när några elever gör kopplingar mellan olika fenomen säger läraren först att hen tycker att eleverna är duktiga och ber dem sedan att utveckla sitt resonemang, vilket de också gör. Eleverna på det estetiska programmet uppger att deras lärare i de programspecifika ämnena säger att eleverna kan gå hur långt som helst och känner att andra lärare kanske har något lägre förväntningar men att de ändå peppar eleverna.

Granskningen visar vidare att undervisningen på de granskade programmen överlag anpassas väl till elevernas nivå. Elever uppger att lärarna har koll på vilken nivå eleverna är på och anpassar undervisningen till det och eleverna upplever att undervisningen är på en nivå som varken är för svår eller för lätt. I de möten som arbetslagen har tillsammans med specialläraren och SYV som tidigare nämnts tittar de på hur lärarna genom ledning och stimulans kan arbeta för att lärmiljön ska vara tillgänglig för alla elever. Av lärarintervjuer framgår det att lärarna anpassar sin undervisning utifrån vilken elevgrupp de har, exempelvis genom att vissa grupper har mer teoretiska uppgifter och andra mer praktiska. Vidare framgår det av såväl lärarintervjuer som elevintervjuer att lärarna arbetar mycket med att skapa goda relationer med eleverna. Genom dessa relationer får lärarna syn på elevernas behov och kan anpassa undervisningen och även relatera undervisningens innehåll till elevernas intressen.

Elevernas delaktighet

Granskningen visar att lärarna använder olika metoder för att utvärdera undervisningen, fånga upp elevernas åsikter och till viss del låta deras åsikter påverka det kommande arbetet. Förvisso har eleverna i år 2 på Tannbergsskolan 4 skattat frågeområdet *Inflytande* lägre än genomsnittet i referensgruppen i Skolinspektionens enkät⁵ våren 2022⁶, elever uppger dock i intervju att de upplever att de kan påverka undervisningen till viss del. Exempelvis kan de vara med och påverka examinationsformer och när i tid examinationer ska ske. Lärarna utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna, flera lärare låter elever fylla i enkäter eller har samtal med elever för att kunna anpassa undervisningsmetoder till elevernas önskemål och behov. Eleverna får även tillfälle att träna på demokratiska arbetsformer i klass- och elevråd även om några elever uppger att de har svårt att hitta representanter till elevråd. Ytterligare ett tillfälle att träna på demokratiska arbetsformer är i de fall då elever har klagomål på någon lärare. Rektorn samlar in de fallen klasserna och kartlägger problemet, därefter får ett par elevrepresentanter träffa läraren tillsammans med rektorn och ta fram en handlingsplan som sedan utvärderas. Rektorn uppger att arbetssättet har medfört att eleverna i flera fall upplevt att situationen förbättrats.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan i *hög utsträckning* uppfyller kvalitetskriterierna inom området.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Gy11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1

Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i *hög utsträckning* för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det finns ett arbete för att skapa en trygg miljö för eleverna. Lärarna arbetar mycket med att skapa relationer med eleverna vilket bidrar till trygghet. Om det ändå inträffar incidenter sätter skolan in åtgärder. Vidare finns det ett arbete med att skapa och

⁵ Skolinspektionen genomför Skolenkäten som en del av granskningen av skolverksamheten i landet. Enkäten riktar sig till elever, föräldrar och pedagogisk personal och genomförs löpande med en tvåårsfrekvens för alla skolor. För alla frågor i enkäten beräknas ett snitt för referensgruppen. Skalan är 1–10 där ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning.

⁶ Elever i år 2 på Tannbergsskolan 4 skattade frågeområdet *Inflytande* 4,2 jämfört med referensgruppens 5,6

upprätthålla studiero och även om det förekommer att det inte alltid är studiero har lärare metoder och strategier för att eleverna ska kunna arbeta utan att bli störda.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Arbete för att skapa trygghet

På Tannbergsskolan 4 finns det ett främjande och förebyggande arbete för att skapa en trygg miljö för eleverna. Granskningen visar att eleverna överlag upplever att det är en trygg miljö, även om det sker incidenter och det finns platser som upplevs som mindre trygga. Huvuddelen av skolbyggnaden består dock av stora öppna ytor där många lärare och annan personal regelbundet rör sig vilket bidrar till en trygghetskänsla. Som tidigare nämnts är svarsfrekvensen låg på den elevenkät skolan genomför, dock så uppger såväl lärare som elever att de även pratar om trygghet och mående på utvecklingssamtal och mentorstid vilket gör att lärarna ändå får en god bild över elevernas trygghet. För att få en mer samlad bild uppger rektorn att enkäten ska besvaras under mentorstiden så att elever har möjlighet att lämna sina synpunkter i större utsträckning. Förhoppningen är även att antalet "vet ej"-svar ska minska om eleverna har möjlighet att fråga lärarna om vad som avses med olika frågor.

Personalen arbetar mycket med att skapa relationer både med och mellan eleverna. Bland annat har de programgemensamma uppstarts dagar i början av varje läsår där de har olika gruppstärkande aktiviteter. Dock uppger lärare att de önskar att de hade kunnat ha mer skolgemensamma aktiviteter för att skapa en gemenskap mellan elever från alla skolenheter.

På skolenheten finns det ordningsregler som är kända för elever och personal även om elever uppger att de inte minns att de varit med och diskuterat dem. Dock berättar lärare att de tar upp dem på de ovan nämnda uppstarts dagarna. Eleverna säger samtidigt att de anser att reglerna är rimliga och mest handlar om sunt förnuft och därför inte heller känner något stort behov av att diskutera dem.

På grund av en incident då några elever utlöste brandlarmet och sedan utsatte en del av skolan för skadegörelse har skolan bestämt att den delen ska vara låst och enbart de elever som har lektion där ska ha tillträde. Efter den åtgärden har det blivit lugnare på skolan.

Arbete för att skapa studiero

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete med att skapa studiero på lektioner, ett arbete som för det mesta är framgångsrikt. Lärarna diskuterar olika metoder för att skapa studiero på arbetslagsmöten och med specialläraren, bland annat om hur de placerar eleverna och hur de delar in dem i grupper. Det förs även diskussioner om arbetsmiljön med elever på mentorstiden. Lärare uppger att studiero aldrig har varit ett problem på skolenheten bland annat eftersom många klasser är små, ytterligare en

anledning som lärarna för fram är ljuddämpande paneler i klassrummen. Såväl intervjuer med elever som observationer bekräftar att det mestadels råder studiero på lektioner. Enligt elever kan det dock finnas tillfällen då det är stökigt och läraren inte har fungerande metoder för att åtgärda det. Det varierar i vilken utsträckning lärare kan skapa studiero, några lärare har svårare att fånga elevernas uppmärksamhet. De elever som i de fallen vill ha lugn och ro kan välja att gå till ett annat rum.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan i *hög utsträckning* uppfyller kvalitetskriterierna inom området.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 22-25 a §§ skollagen

8 kap. 2-3 och 3 f §§ gymnasieförordningen

Gy11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen ges i *flera delar*, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn ger goda förutsättningar för lärare att kvalitetssäkra sin betygssättning genom att det finns ett flertal forum där lärare har möjlighet att diskutera bedömning och betygssättning. Vidare finns det goda rutiner kring sambedömning. Dock behöver rektorn utveckla sin analys av eventuella skillnader i lärarnas betygssättning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer och dokumentstudier.

Förutsättningar för likvärdig bedömning och betygssättning

Granskningen visar att rektorn ger goda förutsättningar för lärarna på Tannbergsskolan 4 att kvalitetssäkra sina betyg. Lärarna har flera regelbundet återkommande forum där de kan diskutera bedömning, både med lärare i samma ämnen och med lärare i andra ämnen. Lärarna träffas i ämneslag var tredje vecka och diskuterar då bland annat bedömning. Det finns ett rullande schema som gör att lärarna har möjlighet att gå på flera olika ämneslag. Gällande nationella prov finns det goda rutiner kring att lärare sambedömer och anonymiserar prov. Till exempel på de muntliga delarna av de nationella proven i engelska så är de alltid två lärare som lyssnar på elevernas framställning, ingen av dessa lärare är elevens ordinarie lärare i engelska. Även i ämnen där det inte görs nationella prov finns det exempel på att lärare sambedömer examinationsuppgifter även om det i de fallen sker mer utifrån lärarnas egna initiativ. Det finns även exempel på ämnesövergripande projekt där det sker sambedömning. I några enskilda ämnen finns det bara en lärare på hela Tannbergsskolan och för läraren i dessa ämnen finns inget forum för att diskutera ämnesspecifik bedömning. Rektorn uppger

att det egentligen inte finns något hinder för att skapa ett samarbete med en annan skola, men att det inte har gjorts. Skolinspektionen vill i sammanhanget uppmuntra att ett sådant initiativ tas för att ge lärare i alla ämnen möjlighet till att diskutera bedömning med en ämneskollega. Detta för att ytterligare förbättra möjligheten till en rättvisande och likvärdig betygssättning.

Uppföljning och analys av lärarnas bedömningar

Rektorn på Tannbergsskolan 4 följer upp och analyserar lärarnas betygssättning i begränsad utsträckning. Som nämnts tidigare är analysen av betygsresultat generellt på skolenheten ett utvecklingsområde, och en följd av det blir att även analysen av eventuella avvikelser mellan lärares betygssättning behöver utvecklas. Det har dock gjorts vissa försök till att bredda analysen genom att exempelvis uppdra till arbetslagen att titta på betygen utifrån ett könsperspektiv som tidigare nämnts. Till Skolinspektionen uppger rektorn att han inte har kunnat utläsa något av den offentliga statistik som finns tillgänglig på grund av att elevantalet är lågt. Rektorn uppger vidare att han har för avsikt att analysera skolans egen statistik, men har inte kommit igång med det arbetet än. Av den tillgängliga offentliga statistiken framgår att det inte är några större avvikelser mellan kursbetyg och provresultat på nationella prov jämfört med riket i stort, dock saknas offentlig statistik i de flesta kurser på grund av få elever.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan *i flera delar* uppfyller kvalitetskriterierna inom området, men utvecklingsområden finns.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorns analysarbete gällande betyg behöver utvecklas för att även inkludera eventuella skillnader mellan lärares betygssättning.

Granskningen visar att rektorn har för avsikt att göra en grundligare analys av eventuella avvikelser i lärarnas betygssättning men har inte påbörjat det arbetet än.

I rektorns uppdrag ingår det att följa upp betyg i syfte att säkerställa att det sker en likvärdig betygssättning. I Skolverkets allmänna råd om betyg och provning framgår att det i ansvaret ligger att undersöka om det finns omotiverade avvikelser i betygen inom skolenheten och vid behov besluta om åtgärder för att komma till rätta med dem. Det bör även ingå en analys av betygsresultat över tid för att kunna reflektera över om betygen glider iväg i någon riktning. Om det kommer fram att det finns avvikelser mellan program, ämnen och kurser eller betygssättning mellan kvinnor och män,

behöver rektorn undersöka vad avvikelserna kan bero på samt om de är motiverade eller inte. Denna uppföljning av betyg är ett led i det systematiska kvalitetsarbetet.⁷

Sammantaget har rektorn ett ansvar för att detta analyseras utifrån att fastställa om eventuella skillnader kan bero på att lärarna har olika tolkningar av styrdokumentet, eller utifrån att de bedömt och vägt samman elevprestationer på olika sätt.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorns analysarbete gällande betyg utvecklas till att även inkludera skillnader mellan lärares betygssättning i olika klasser, mellan program, ämnen och kurser samt betygssättning mellan kvinnor och män. Detta som ett steg i att säkra likvärdiga betyg för eleverna.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av utredaren Robert Sondell

I handläggningen av ärendet har även utredarna Mattias Ryd (föredragande), Kajsa Wennberg och Eva Ahlman medverkat.

⁷ Skolverket allmänna råd *Betyg och provning*.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. De dokument som begärts in från huvudmannen och skolenheten samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i betygssättningen? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 21–22 februari 2023. Besöket genomfördes av Kajsa Wennberg och Mattias Ryd.

Tannbergsskolan 4 är en kommunal gymnasieskolenhet som leds av en rektor. Skolenheten bedriver utbildning på fyra nationella program: bygg- och anläggningsprogrammet, samhällsprogrammet, ekonomiprogrammet samt estetiska programmet. Skolinspektionens granskning är främst inriktad på de två sistnämnda programmen.

På skolenheten finns vid tiden för Skolinspektionens besök cirka 170 elever varav drygt 70 på de berörda programmen.